

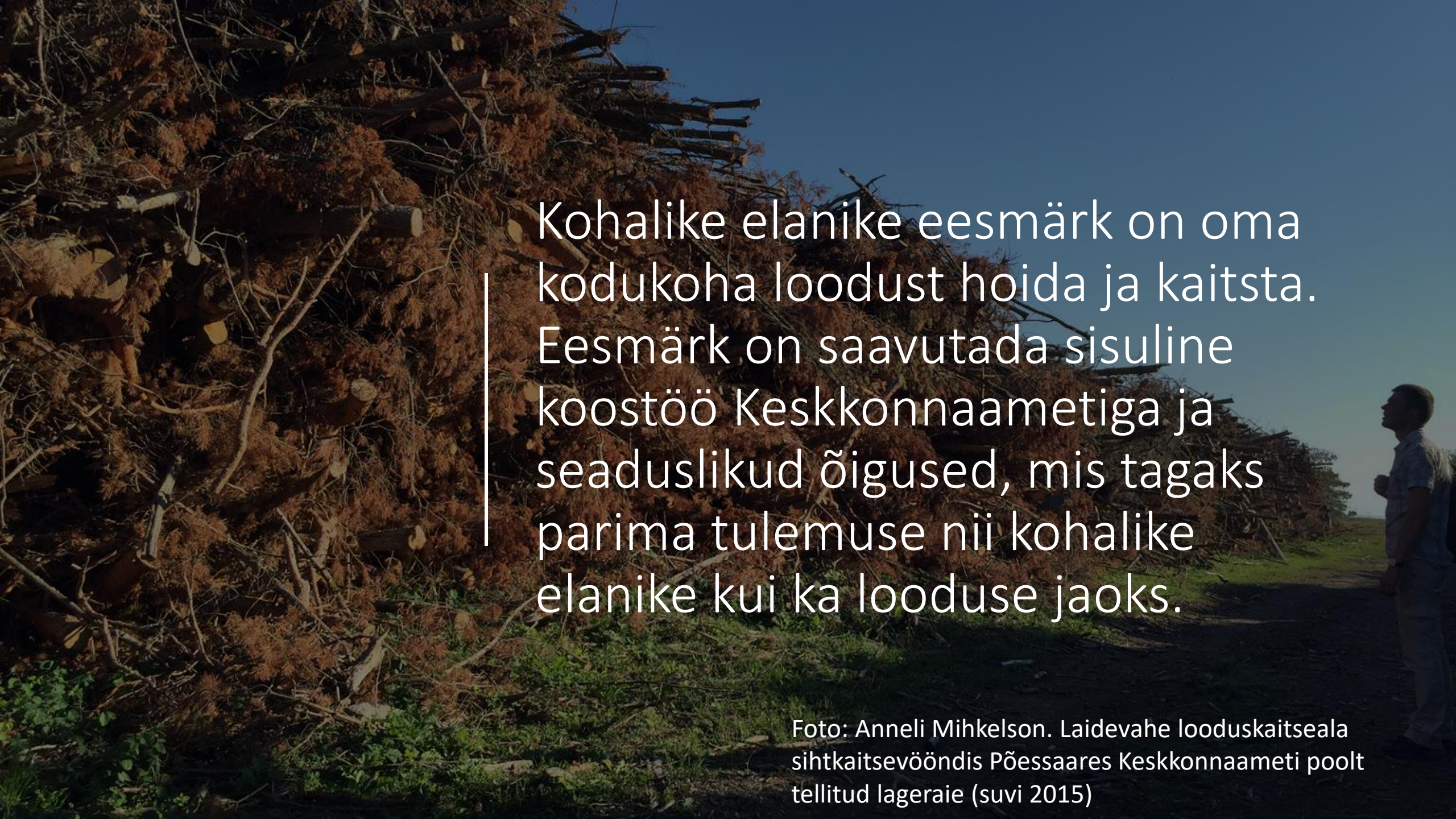
Laidevahe looduskaitseala laiendamise peatamine

Looduskaitseseaduse muudatus - kohalike
traditsioonide ja kogukonna mõiste lisamine
seadusesse

Anneli Mihkelson, Gunnar Havi, Annely Õisnurm

7. veebruar 2021

Kohalike elanike eesmärk on oma kodukoha loodust hoida ja kaitsta. Eesmärk on saavutada sisuline koostöö Keskkonnaametiga ja seaduslikud õigused, mis tagaks parima tulemuse nii kohalike elanike kui ka looduse jaoks.

Foto: Anneli Mihkelson. Laidevahe looduskaitseala sihtkaitsevööndis Põessaares Keskkonnaameti poolt tellitud lageraie (suvi 2015)

Ettekande kava

Taust

Probleemid

- Koostöö Keskkonnaametiga
- Kohalikku kogukonda ja traditsioonilist elulaadi enim häirivad piirangud
- Keskkonnaameti põhjendused laienduse vajalikkusest

Ettepanekud

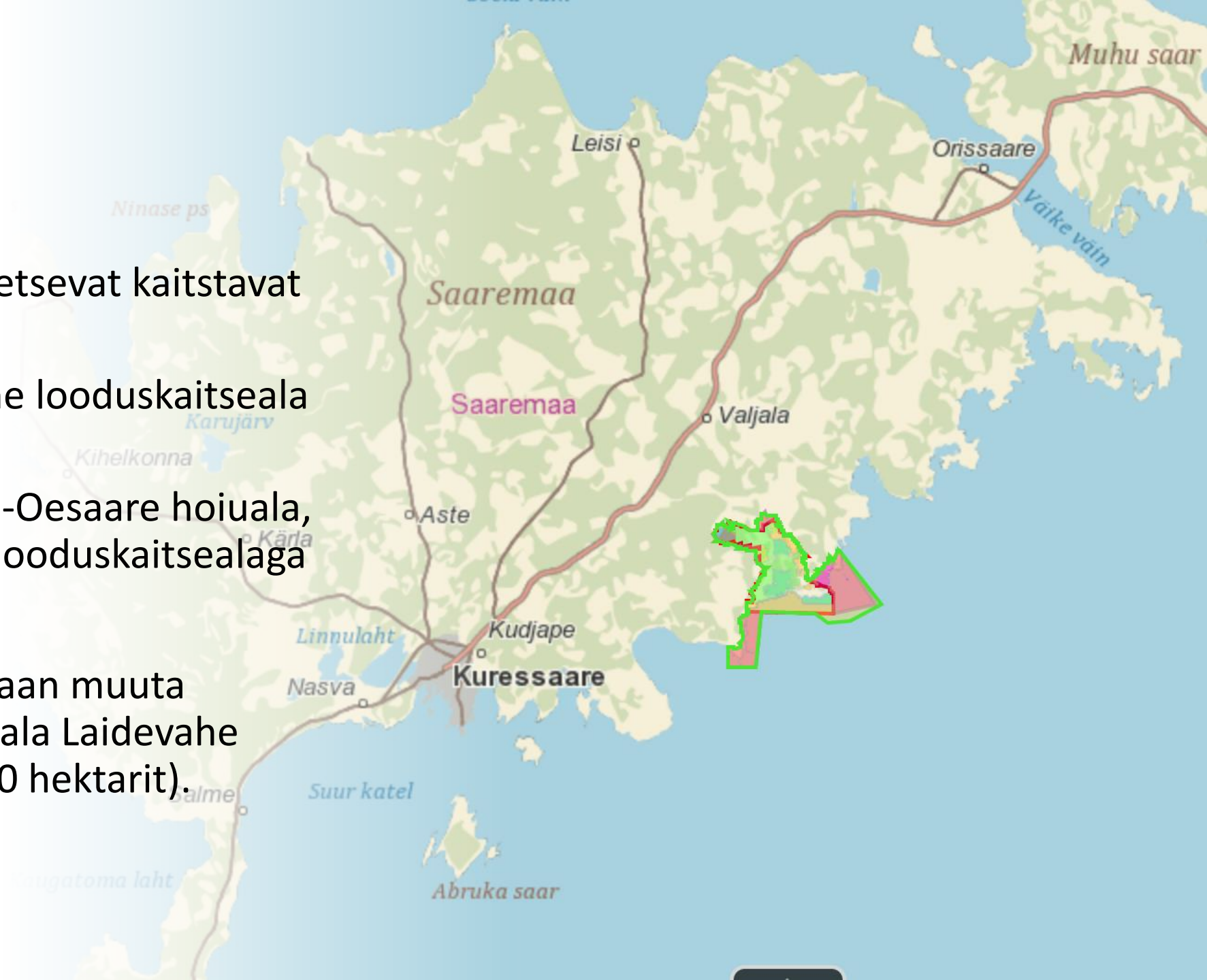
- Looduskaitseseaduse täiendamine
- Laidevahe looduskaitseala laiendus

Taust

Täna on kaks kõrvutiasetsevat kaitstavat loodusobjekti:

- Olemasolev Laidevahe looduskaitseala (ca 2500 hektarit)
- Olemasolev Siiksaare-Oesaare hoiuala, mis piirneb Laidevahe looduskaitsealaga

Keskkonnaametil on plaan muuta Siiksaare-Oesaare hoiuala Laidevahe looduskaitsealaks (5000 hektarit).

Koostöö Keskkonnaametiga

-
- Kogu protsessi vältel on puudunud sisuline ja kahe-suunaline koostöö Keskkonnaameti ja kohaliku kogukonna vahel.
  - Kirjalik materjal ja selgitused on lõpuni läbimõtle mata. Tekkinud küsimustele ei suudeta ammendavaid vastuseid anda.
  - Esineb palju puudusi ja vasturääkivusi koostatud dokumentide ja Keskkonnaameti esindajate põhjenduste vahel.

Probleemid seoses piirangutega (1/2)

Liikumispiirangud teedel/ radadel

- Kohalikud soovivad õigust liikuda mõõda ajaloolisi teid harjumuspärastesse kohtadesse kalale, ujuma, jms.
- Keskkonnaamet ei soovi teema lahendamise praeguses etapis tegeleda, väites, et nende piirangute aluseks on Maa-ameti kaart ja seal märgitud teed-rajad. Hoolimata asjaolust, et nii mõnedki teed on samal ajal kohaliku omavalitsuse üdplaneeringus määratud avalikuks kasutamiseks mõeldud teedeks. Teised on vahepealsel ajal Maa-ameti kaardilt Keskkonnaameti ettepanekul kustutatud.

Kui ka eelnõu peaks muutumata kujul läbi minema, siis see ei paranda teede olukorda, kuna on mitmeid erandeid, kes ka täna võivad ja sõidavadki mööda neid teid ja radu.

Ettepanek on teemale sisuliselt ja kahepoolselt läheneda.

Probleemid seoses piirangutega (2/2)

-
- Võimalus pidada mahemesilasi rannaäärsetel aladel, sh liigutada mesitarusid mootorsõidukiga
  - Võimalus omatarbeks varuda adrut mõistliku ja proportsionaalse lubade taotlemisega
  - Ajalooliste talulautrite kasutuseshoidmine (ja taastamine)
  - Võimalus kala püüda
  - Kohalikel (lastel) jalgrattaga mereääres käia

Nimekiri ei ole täielik vaid kajastab märkimist saanud teemasid kahe kohtumise jooksul.

Vastuolud ja puudused Keskkonnaameti põhjenduste osas

Puuduvad mõjuvad põhjendused looduskaitseala laiendamiseks hoiuala arvel.

Keskkonnaameti poolt esitatud põhjendused:

- Selguse loomine kohalikele elanikele ja külastajatele
  - Infotulbad, tähised
- Õiglasemad kompensatsioonid sihtkaitsevööndisse minevatele maaomanikele
  - Kõik vastavate maatükkide omanikud on esitanud oma kirjaliku vastuväite ja keeldumise looduskaitseala laiendamise osas. Keskkonnaamet ei ole suheldnud maaomanikega
- Vajadus piirata linnujahti
  - Linnujahti ei toimu juba täna seoses sobimatute loodustingimuste ja kohaliku jahiseltsi reeglitega. Puudub suhtlus jahiseltsidega
  - 10 aastat vanas ekspertiisis oli linnujaht lubatud teatud tingimustel

Foto: Anneli Mihkleson. Laidevahe looduskaitsealale suunduva põhitee ääres olev infosilt. Kevad 2021

Uuringud ja analüüsid

- Keskkonnaamet ei ole hoolimata korduvatest palvetest teinud kättesaadavaks ühtegi uuringut seoses Laidevahe looduskaitseala laiendamisega.
- Augustis toimunud kohtumisel tunnistas Keskkonnaamet, et täpsemad uuringud looduskaitseala laiendamiseks puuduvad. Kohtumise protokollis on välja toodud, et inventuure peetakse piisavaks aluseks looduskaitseala loomisel ja ekspertiise enam ei tellita, kuna need ei pruugi täita Keskkonnaameti eesmärki.
- Looduskaitseseadus nõuab looduskaitseala loomiseks ekspertiisi ja põhjendusi.

Sõnavõttud ja seisukohad samal teemal (1/2)

-
- **Laidevahe looduskaitseala uus kaitse-eeskiri ahistab hobikalamehi.** (Bert Holm. Saarte Hääl. 16. jaanuar 2021)
  - “Nii nagu Tallinna vanalinna elanik saab oma maja ees parkida soodustingimustel või Kihnu kohalikud võivad hülgeid püüda, soovime meie endiselt kasutada oma maid ja mereääri!” (Anneli Mihkelson. **Ma pole turist, ma elan siin.** Saarte Hääl. 11. märts 2021)
  - “Siiksaare-Oessaare hoiuala liitmisel Laidevahe kaitsealaga ei arvata ühtegi talukohta rangema kaitse alla kui praegu,” kirjutavad keskkonnaameti looduskaitse planeerimise osakonna spetsialist Mirjam Vaan ja juhtivspetsialist Nele Saluveer. (**Uus kaitsekord aitab hoida loodusrikkust.** Saarte Hääl. 23. märts 2021)

Sõnavõttud ja seisukohad samal teemal (2/2)

-
- “Kormoranide pealetung paraku jätkub. Laidevahe looduskaitseala laiendatakse, kaitseala koosseisu tuuakse veel väikesi laidusid. Tegelikult tähendab see, et väikestele laidudele lähenemine on keelatud lähemale kui 200 meetrit. Laiul pesitseb segamatult kormoran, laiule lähenemine ligemale kui 200 meetrit on seadusega karistatav. Masendav.” (Heino Vipp. **Rannakaluri elu võimalikkusest Saaremaal.** Saarte Hääl. 7. aprill 2021)
  - Ain Lember. **Laidevahe looduskaitseala laienemine ajab kohalikud marru.** Saarte Hääl. 14. august 2021)
  - **Volikogu: keskkonnaameti põhjendused ilma faktideta ei veena.** (Saarte Hääl. 1.oktoober 2021)
  - Kaja Lotman. Keskkonnaameti nõunik. Osoon: Matsalu rahvuspargi kaitseesmärgi muutmine; Jõeforelli püüdmine; sinitihane. 12.aprill 2021

Ettepanekud

Looduskaitse seaduse muudatused

-
- Kaardistada huvigrupid ja nende vajadused looduskaitse objektidega seoses (kalapüük, liikumispiirangud, loodusvarade kasutus (adru, pilliroog), mahemesindus jpm).
  - Defineerida mõiste “kohalik kogukond/ elanik/ maaomanik”.
  - Luua Looduskaitse seadusesse võimalus erisuste tegemiseks kohalikule kogukonnale kohalike loodusressursside kasutamiseks ja traditsioonilise eluviisi püsijäämiseks sealjuures keskkonda kahjustamata.

Laidevahe looduskaitseala laiendus

-
- Seoses puuduliku koostööga, puudevate ja ammendavate uuringuteta ning võimaluseta arvestada kohaliku kogukonnaga, ära jätta planeeritav Laidevahe looduskaitseala laiendus. Eriti kuna täna on antud maa-ala hoiualana juba kaitse all.
  - Läbi viia laiapõhjalised uuringud.
  - Taasalustada sisulist ja kahe-suunalist koostööd uue kaitsekorralduskava loomiseks olemasoleval looduskaitsealal ja hoiualal.

A landscape photograph showing a grassy hillside in the foreground, a line of trees in the middle ground, and a clear blue sky. The text "Täname tähelepanu eest!" is overlaid in white. The scene is captured from a slightly elevated position, looking down towards the hillside. The trees in the background are mostly bare, suggesting a late autumn or winter setting. The grass is dry and yellowish-brown. The sky is a deep, clear blue. The text is centered horizontally and vertically across the middle of the image.

Täname tähelepanu eest!